

KOMMUNALØKONOMISK SVERMANALYSE · REVIDERTE 2025-TALL · 16.06.2026

Malvik kommune

Økonomisk handlingsrom mot 2030

Behovskorrigert KOSTRA-analyse av en raskt voksende trøndersk pendlerkommune som — tynget av høy investeringsgjeld og en moderat buffer — disiplinert kutter mot et uttalt «40-millionersmål» og holder de store velferdstjenestene under behovsnivå. Mye fremstår som villet innstramming, men grunnskolens vedvarende brudd på lærernormen og en bevisst nedprioritering av verdibevarende vedlikehold avdekker at deler av «effektiviseringen» i realiteten er underdekning skjøvet fram i tid. Soliditeten er driftsbåren, ikke finansbåren — og dermed sårbar.

7,7 %

disposisjonsfond (KOSTRA) — rett rundt anbefalt minimum (~8 %); ingen energifond, soliditeten er driftsbåren (kap. 4)

124,7 %

netto lånegjeld av driftsinntektene — klart over bærekraftig nivå (~75–100 %) etter rask utbygging (kap. 4)

~40 mill

varslet behov for å redusere driftsutgiftene — «40-millionersmålet» som rammer inn hele bildet (kap. 5)

–14,2 mill

administrasjon under behov (2025) — nest dypest av alle sektorer (etter grunnskole –15,3), dels via halvert vedlikehold skjøvet fram i tid (kap. 5)

Hovedår 2025 (reviderte KOSTRA-tall); 2024 som sammenligning. Kommunenr 5031 (Trøndelag), ~14 961 innbyggere. SSB revidert 16.06.2026. Alle markeringer: **VISER** = tall med kilde · **TOLKNING** = vurdering. Språkregel: «indikasjon på effektiviseringspotensial» — aldri «sløsning».

Sammendrag for kommunestyret: disiplinert under behov mot et «40-millionersmål»

VISER Malvik driver i 2025 **alle de store tjenestene under behovsnivå**: grunnskole –15,3 mill, administrasjon –14,2 mill, pleie og omsorg –13,2 mill og kommunehelse –9,6 mill. Barnevern (–2,2) ligger så vidt under, barnehage er omtrent på behov (+0,2), og sosial er den eneste klart over (+3,3 mill, men fallende fra +8,5 i 2024). Samtidig er soliditeten tynn: disposisjonsfond 7,7 % (rett rundt anbefalt minimum), netto driftsresultat 1,9 % og netto lånegjeld 124,7 % — høyt etter rask utbygging.

TOLKNING Malvik er en raskt voksende trøndersk pendlerkommune som disiplinert strammer inn mot et uttalt «40-millionersmål»: kommunalsjefen har varslet at driftsutgiftene må reduseres med ~40 mill. Det er hovedforklaringen på at de store tjenestene ligger under behov. Soliditeten er **driftsbåren, ikke finansbåren** — det finnes ikke noe energifond som hos rikere nabokommuner, og bufferen hviler på løpende driftsoverskudd mot høy gjeld. Malvik HAR eiendomsskatt (bolig/fritid/næring), som demper, men ikke fjerner, kuttbehovet. Mye av innstramningen fremstår som villet effektivitet og hjemmetjeneste-tung drift — men to funn (halvert vedlikehold; vedvarende brudd på lærernormen) viser at deler av «effektiviseringen» i realiteten er underdekning skjøvet fram i tid (kap. 2 og 5).

2024 → 2025-utviklingen. Bildet er sammensatt. Pleie og omsorg bedret seg markert (fra –23,7 til –13,2 mill under behov) og kommunehelse noe (–11,4 → –9,6). Barnehage snudde fra under behov (–12,5) til omtrent på behov (+0,2). Men **administrasjon gikk motsatt vei** — fra –10,5 til –14,2 mill under behov, nå nest dypest av alle (etter grunnskole). Grunnskole bedret seg lite (–17,1 → –15,3), barnevern snudde fra over (+0,6) til under (–2,2), og sosial krympet (+8,5 → +3,3). 2025 er hovedåret; 2024 vises som sammenligning.

AVVIK MOT BEHOV, MILL KR/ÅR	PLO	GRUNNSK.	BARNEH.	KOM.HELSE	SOSIAL	BARNEV.	ADM.
2024 (revidert)	–23,7	–17,1	–12,5	–11,4	+8,5	+0,6	–10,5
2025 (revidert)	–13,2	–15,3	+0,2	–9,6	+3,3	–2,2	–14,2

Hovedbildet i fem punkter

- Disiplinert lavkostdrift** på de store tjenestene — grunnskole, administrasjon, PLO og kommunehelse alle under behov, drevet av «40-millionersmålet».
- Soliditeten er driftsbåren, ikke finansbåren** — ingen energifond; disposisjonsfond 7,7 % (rundt minimum) mot netto lånegjeld 124,7 % (høyt). Tynn buffer mot mye gjeld (kap. 4).
- Vedlikehold halvert 12→6 mill (2024)** — verdibevarende vedlikehold forlatt til «brannslukning», i strid med kommunestyrets vedtak PS 24/19. Villet kostnadsskyving, ikke gevinst (kap. 5).
- Grunnskole under behov = reell underdekning** — skolene møter «over flere år» ikke lærernormen, men resultatene holder seg (grunnskolepoeng 41,9) (kap. 3).
- PLO under behov, men i hovedsak forsvarlig** — hjemmetjeneste-tung «hjemme lengst mulig»-profil; høyt sykefravær (8,0 %) presser kapasiteten (kap. 2).

Det viktigste skillet i rapporten. Malvik har ikke primært et utgiftsproblem — nesten alt drives under behov, og omstillingen virker. Spørsmålet kommunestyret bør stille er todelt: **hvor mye** av drift under behov er villet effektivitet, og hvor mye er reell underdekning som skyver kostnader fram i tid (vedlikehold, lærertetthet)? Og **hvor robust** er en driftsbåren soliditet der disposisjonsfondet er 7,7 % og lånegjelda 124,7 % — uten et energifond å falle tilbake på dersom innsparingstrykket møter et rentehopp.

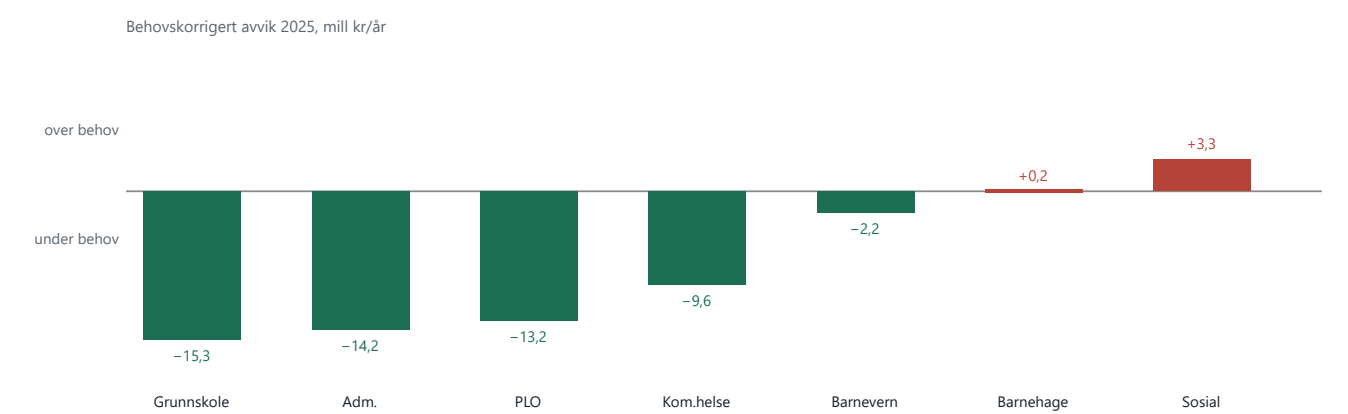
Sammenligningsgrunnlag for PLO-brutto: landssnitt (Landet uten Oslo). Behovskorrigerings mot Grønt hefte-kriteriene. Kapittel 6 dokumenterer metode, kilder og forbehold — herunder hullene der kommunens egne Framsikt-tall ikke lot seg verifisere direkte.

1 · Det behovskorrigerte bildet: de store tjenestene under behov

VISER Korrigert for utgiftsbehovet i inntektssystemet (Grønt hefte) driver Malvik i 2025 de fleste sektorer under behovsnivå. Sosial er den eneste klart over, og fallende:

SEKTOR	AVVIK MILL 2025	KR/INNB 2025	AVVIK MILL 2024	RETNING
Grunnskole	-15,3	-1 025	-17,1	under behov, lite endret
Administrasjon	-14,2	-947	-10,5	nest dypest under, økende
Pleie og omsorg	-13,2	-881	-23,7	under, klart bedret
Kommunehelse	-9,6	-640	-11,4	under, noe bedret
Barnevern	-2,2	-144	+0,6	var over, nå så vidt under
Barnehage	+0,2	+11	-12,5	snudd fra under til på behov
Sosial	+3,3	+221	+8,5	eneste klart over, fallende

2025 hovedår (reviderte tall); 2024 som sammenligning. Forventet = behovsindeks × landssnitt; negativt avvik = under behovsnivå. Folketall-nevner 2025 = 14 961.

TOLKNING Mønsteret er en stram, disiplinert drift: fem av sju sektorer under behov, og de fire tyngste (grunnskole, administrasjon, PLO, kommunehelse) klart under. Dette er konsistent med «40-millionersmålet» — den uttalte ambisjonen om å redusere driftsutgiftene med ~40 mill. «Ostehøvel» er derfor feil verktøy på de store tjenestene: de ligger allerede under behovsnivå, der ytterligere kutt er kapasitetsrisiko, ikke en indikasjon på effektiviseringspotensial. De reelle analyse-spørsmålene er konsentrert til om drift under behov er villet effektivitet eller underdekning (kap. 2–3, 5) og til den tynne, driftsbårne finanssiden (kap. 4).

To kvalitative forbehold til behovsbildet. Drift dypt under behov kan være villet effektivitet eller underdekning. Forvaltningsrevisjonen av eiendomsforvaltning (Revisjon Midt-Norge, 2024) gjengir kommunalsjefen på at driftsutgiftene må reduseres med ~40 mill, og dokumenterer at vedlikehold er nedprioritert til «brannslukning» — konsistent med at deler av under-behov-driften er kostnad skjøvet fram i tid, ikke ren gevinst. Grunnskolen leverer samtidig solide resultater (grunnskolepoeng 41,9), som trekker i retning av forsvarlig drift på det området — selv om lærertettheten ligger under norm (kap. 3).

2 · Pleie og omsorg: hjemmetjeneste-tung «hjemme lengst mulig»-profil

VISER Malviks PLO-brutto er **27 682 kr/innb** i 2025. Behovskorrigert ligger PLO 13,2 mill under behov (kap. 1) — klart bedret fra –23,7 mill i 2024. Drill-down på funksjon og art viser en tydelig hjemmetjeneste-tung profil:

PLO-STRUKTUR 2025	KR/INNB	ARTER / NØKKELTALL 2025	VERDI
SUM PLO brutto	27 682	Lønn, kr/innb	21 060
— Institusjon (253+261)	8 020	Kjøp fra private, kr/innb	3 029
— Hjemmebaserte (254+257+258)	18 576	Refusjon ressurskrevende, kr/innb	2 674
herav tjeneste 257	11 133	Brutto per institusjonsplass, kr	3 247 247
		Andel 80+ langtidsopphold	3,4 %

Landssnitt PLO netto (Landet uten Oslo): 2024 27 195 → 2025 28 582. Folketall-nevner 2025 = 14 961.

TOLKNING Det dominerende trekket er den **hjemmetjeneste-tunge profilen**: hjemmebaserte tjenester (18 576 kr/innb, derav funksjon 257 = 11 133) er mer enn dobbelt så stor som institusjon (8 020 kr/innb), og andelen 80+ på langtidsopphold er bare 3,4 %. Dette er konsistent med en bevisst «hjemme lengst mulig»-/BEON-innretning (laveste effektive omsorgsnivå) — en plausibel driver bak at PLO samlet ligger under behov. Brutto per institusjonsplass er høy (~3,25 mill), forenlig med at de få institusjonsplassene rommer tunge brukere. Refusjonen for ressurskrevende brukere (2 674 kr/innb) demper netto. Et drifts- og enhetskostnadspotensial kan finnes i miksen, men gulvet er forsvarlighetskravet.

Helsetun-forvaltningsrevisjon (Revisjon Midt-Norge, 2022). Revisjonen konkluderte at kvaliteten ved helsetunene «**i hovedsak [er] i tråd med**» krav til kapasitet, kompetanse, legemiddelhåndtering og ernæring — altså i hovedsak forsvarlig drift. Men: «**høyt sykefravær påvirker kapasitet og kompetanse**», kommunen mangler overordnet oversikt over kompetansebehovet, og enkelte ansatte hadde ikke gjennomført pålagte kurs. Heltidskultur trekkes fram som positivt. Faktaarkets sykefravær på **8,0 %** (legemeldt, mot landssnitt 7,7 %) støtter kvalitativt revisjonens «høyt sykefravær». Indikasjonen på effektiviseringspotensial i driftsmiksen kan derfor ikke hentes ved å presse bemanningen ytterligere uten å treffe forsvarlighetsgulvet. (Forbehold: sykefravær per sektor og kommunens egne mer-/mindreforbruk er ikke tekstutvunnet fra Framsikt — kap. 6.)

3 · Grunnskole: under behov = reell underdekning på lærertetthet

VISER Grunnskole er den sektoren som ligger **dypest under behov i kroner per innbygger**: –15,3 mill (–1 025 kr/innb) i 2025, lite endret fra –17,1 mill i 2024. Samtidig holder de faglige resultatene seg: grunnskolepoeng **41,9** og gjennomsnittlig gruppestørrelse(2) 17,2.

TOLKNING Dette er det funnet som tydeligst skiller *villet effektivitet* fra *reell underdekning*. Forvaltningsrevisjonen «Lærernormen i grunnskolen» (Revisjon Midt-Norge, 2023) konkluderer at det «**over flere år [er] synliggjort at skolene ikke møter norm for lærertetthet**», og at «**noen av skolene ligger fremdeles under normen**» selv etter noe økte bevilgninger. Revisor anbefaler bedre system for å fange opp konsekvenser av fravær (bortfall av spesialundervisning, svekket tidlig innsats) og avviksrapportering til skoleeier.

Lærernorm-revisjonen (2023) = vedvarende underdekning. Når skolene «over flere år» ikke møter lærernormen, er grunnskolens under-behov-tall (–1 135 → –1 025 kr/innb) **ikke ren effektivitet, men stram bemanning / reell underdekning**. At resultatene likevel holder seg (grunnskolepoeng 41,9) er en styrke — men en buffer som hviler på ansatte og foreldre, ikke på struktur. Det er den klareste kvalitative motvekten mot å lese alt drift-under-behov som effektivisering.

LAG 1 Gulvet er lærernormen og opplæringsloven. Lærertetthet under norm er ikke et innsparingsobjekt, men et lovkrav skolene allerede ligger under. En eventuell indikasjon på effektiviseringspotensial på oppvekstområdet ligger derfor ikke i å kutte lærertetthet ytterligere, men i organisering, sykefraværsoppfølging og struktur — der kommunen faktisk har handlingsrom uten å bryte normen dypere.

Hvorfor dette er et signaturfunn. I en kommune som ellers strammer disiplinert mot «40-millionersmålet», er grunnskolen stedet der innstrammingen møter et lovbestemt gulv. Tolkningen er at avviket her i hovedsak er *underdekning* — kostnad og kapasitet skjøvet ned mot eller under normen — ikke et uttrykk for at Malvik driver skole særlig smart. Det bør leses som en advarsel om at videre kutt på de store tjenestene treffer kvalitet og lovkrav, ikke fett.

4 · Finans: driftsbåren soliditet, høy gjeld, tynn buffer

% AV BRUTTO DRIFTSINNTEKTER	2025	REFERANSE / KOMMENTAR
Netto driftsresultat	1,9	over TBU-anbefaling 1,75, men knapp margin
Disposisjonsfond (KOSTRA)	7,7	rett rundt anbefalt minimum (~8 %); ingen energifond bak
Netto lånegjeld	124,7	HØYT — klart over bærekraftig (~75–100 %)
Sykefravær (legemeldt, kommunens ansatte)	8,0	over landssnitt 7,7 %; presser PLO-kapasitet (kap. 2)

Reviderte tall (KOSTRA). Ingen energifond — soliditeten hviler på løpende driftsoverskudd og oppsparte fond.

Soliditeten er driftsbåren, ikke finansbåren — det viktigste finanspoenget. Til forskjell fra rikere nabokommuner har Malvik **ikke noe energifond** som svinger med markedet. Disposisjonsfondet på **7,7 %** (VISER) ligger rett rundt det anbefalte minimumet på ~8 %, mens netto lånegjeld på **124,7 %** er klart over det som regnes som bærekraftig. Bufferen hviler dermed på løpende driftsoverskudd — som selv er knapt (NDR 1,9 %) — ikke på finansavkastning. Det er en **tynn buffer mot mye gjeld** (TOLKNING), og den er sårbar dersom innsparingstrykket fra «40-millionersmålet» møter et rentehopp eller inntektsfall samtidig.

VISER Netto driftsresultat er +1,9 % — over TBU-anbefalingen på 1,75 %, men med knapp margin. Netto lånegjeld er 124,7 % av driftsinntektene, høyt etter rask utbygging i en vekstkommune. Malvik HAR eiendomsskatt på bolig, fritidsbolig og næring — en inntektskilde mange velstående nabokommuner avstår fra.

TOLKNING Driveren bak innstrammingen er **høy gjeld pluss en tynn driftsbåren buffer**, ikke skattesvikt — Malvik bruker allerede eiendomsskatten. Eiendomsskatten demper kuttbehovet, men fjerner det ikke: kommunalsjefen varsler likevel ~40 mill i reduksjon. Robustheten har derfor en klar kvalifikasjon: uten et energifond å tære på, og med disposisjonsfondet rett på minimumsgrensen, er det lite som står mellom en svak driftsmargin og at bufferen forvitrer. To svake driftsår ville tære raskt.

Den ærlige lesningen. Malvik ser ikke styrtrik ut, og er det heller ikke. «7,7 % fond» og «124,7 % gjeld» bør leses sammen: en tynn balanse med en stram, gjeldstynget løpende drift, der innsparingsdisiplinen («40-millionersmålet») er det som holder de to fra hverandre — uten et energifond som sikkerhetsnett.

5 · Handlingsrom: «40-millionersmålet», halvert vedlikehold og en allerede brukt inntektskilde

VISER Malvik styrer mot et uttalt «**40-millionersmål**»: forvaltningsrevisjonen av eiendomsforvaltning (Revisjon Midt-Norge, 2024) gjengir kommunalsjef samfunnsutvikling på at det «i perioden fremover vil bli behov for å redusere driftsutgifter i kommunen med 40 millioner». Det klareste enkeltgrepet er dokumentert: **vedlikeholdsbudsjettet ble halvert fra 12 til 6 mill i 2024**, og prinsippet om verdibevarende vedlikehold forlatt til «brannslukning» — uttrykkelig **i strid med kommunestyrets vedtak PS 24/19**.

TOLKNING At kommunen disiplinert strammer mot et tallfestet mål er i seg selv en styrke — det forklarer hvorfor de store tjenestene ligger under behov. Men vedlikeholdskuttet er en **skjult forpliktelse**: –6 mill/år i redusert vedlikehold er ikke en varig innsparing, men et etterslep som forskyver kostnaden fram i tid og øker den (forfall koster mer å rette enn å forebygge). Revisjonen er tydelig på at dette skjer på tvers av kommunestyrets eget vedtak. Det er den klareste indikasjonen på at deler av administrasjonens under-behov-tall (–14,2 mill, nest dypest av alle etter grunnskole) er **lånt handlingsrom, ikke frigjort handlingsrom**.

Inntektssiden: eiendomsskatt

GREP	LAG	STATUS	FRIKSJON
I1 Eiendomsskatt — bolig/fritid/næring; allerede innført og i bruk	Inntekt	innført	lav

VISER Malvik **har** eiendomsskatt på bolig, fritidsbolig og næring, med egne rammer og retningslinjer for taksering. **TOLKNING** Til forskjell fra rikere nabokommuner som frivillig avstår, bruker Malvik allerede denne inntektskilden — den demper kuttbehovet, men fjerner det ikke. Det betyr at den enkleste inntektsopsjonen i hovedsak er *uttømt*: handlingsrommet ligger ikke i en ubrukt skatt, men i hvor langt drift under behov kan presses før det treffer lovkrav (lærernormen) og reelt etterslep (vedlikehold). Det skjerper kravet til at videre kutt anvises konkret, ikke tas flatt.

Handlingsromslogikken. De store velferdstjenestene gir lite ytterligere potensial uten kapasitetsrisiko (de ligger alt under behov, grunnskolen under lovbestemt norm). Den enkleste inntektsopsjonen er alt i bruk. Det reelle valget står mellom (a) å fortsette innstrammingen mot «40-millionersmålet» med voksende vedlikeholdsetterslep som skjult kostnad, (b) å la grunnskolens lærertetthet bli liggende under norm, eller (c) å erkjenne at deler av «effektiviseringen» er underdekning som må finansieres. Dette er et **politisk valg**, ikke et identifiseringsproblem.

6 · Metode, kvalitetssikring og forbehold

VISER / TOLKNING-sillet

Gjennom hele rapporten skiller vi **VISER** (tall med kilde) fra **TOLKNING** (vurdering). De behovskorrigerte avvikene, PLO-drill-down, finansindikatorene og sykefraværstallet er VISER. «40-millionersmålet», vurderingen av om drift under behov er villet effektivitet eller underdekning, og lesningen av soliditeten som driftsbåren er TOLKNING. Språkregelen er konsekvent: «indikasjon på effektiviseringspotensial» — aldri «sløsing».

Kilder

- **SSB / KOSTRA** — reviderte 2025-tall (publisert 16.06.2026); behovskorrigerte avvik, PLO-funksjons- og artsdata, finansindikatorer, sykefravær.
- **Grønt hefte (KDD)** — utgiftsbehov/kostnadsnøkler for behovskorrigeringen.
- **Revisjon Midt-Norge / Konsek Trøndelag** — eiendomsforvaltning (2024: «40-millionersmålet», vedlikehold halvert 12→6 mill, i strid med PS 24/19); lærernormen i grunnskolen (2023: skolene møter «over flere år» ikke norm); helse- og omsorgsarbeidet ved helsetunene (2022: kvalitet «i hovedsak i tråd med» krav, men høyt sykefravær).
- **Statsforvalteren i Trøndelag / Helsetilsynet** — folkehelse-tilsyn 2024 (barn/unges psykiske helse): ingen lovbrudd; gode lavterskeltilbud (Malvikhjelpa), forbedringspunkt på internkontroll.
- **Malvik kommune** — eiendomsskatt-sider (bolig/fritid/næring); årsrapport/Framsikt (se forbehold).

Forbehold og hull (ærlig om hva som ikke ble funnet)

1. **Kommunens egne Framsikt-tall ikke verifisert direkte.** Malviks årsrapport og handlings-/økonomiplan publiseres via Framsikt, som er JavaScript-rendret og ikke lot seg tekstutvinne. Sektorvise mer-/mindreforbruk, kommunens egne finansprosjenter og sykefravær per sektor er derfor IKKE hentet fra kommunens egne dokumenter — kun bekreftet kvalitativt via forvaltningsrevisjoner. VISER-tallene fra faktaarket gjelder som fasit; mindre avvik i avgrensning (brutto vs. korrigerte driftsinntekter) kan ikke utelukkes.
2. **Sosial over behov (2024, +569 kr/innb) er ikke forklart med Malvik-spesifikk kilde.** Antatte, men ikke kildebelagte, drivere er flyktningbosetting og volatilitet i et lite sosialbudsjett (få mottakere gir store utslag). Den fallende banen 2024→2025 kan indikere normalisering. Ingen NAV/sosial- eller barnevern-tilsyn/fristbrudd funnet for Malvik.
3. **PLO-funksjonssplitten** (institusjon/hjemmebaserte/funksjon 257) er føringssensitiv mellom kommuner; sum PLO er robust.
4. **Datakontaminasjon unngått.** Et søk returnerte en aimblob-«Årsrapport»-PDF som ved kontroll viste seg å tilhøre SIGDAL kommune, ikke Malvik — forkastet og IKKE brukt. Tallene i faktaarket er ikke berørt.
5. Konkrete kommunestyrevedtak om innsparingstiltakene (utover PS 24/19) er ikke gjengitt med presise saksnumre.

Hva analysen bevisst ikke gjør. Den anbefaler ikke flat osthøvel i sektorer som alt ligger under behov (kapasitetsrisiko, ikke potensial), den leser ikke 7,7 %-fondet som romslig handlingsrom (det er rundt minimum, og driftsbåret), og den kaller ikke vedlikeholds- eller lærernormkuttene «sløsing» — de er underdekning skjøvet fram i tid. Hovedfunnet — disiplinert drift under behov der deler er reell underdekning — og hovedforbeholdet — uverifiserte Framsikt-tall — er rapportens to viktigste lesninger.

Kilder: SSB/KOSTRA (reviderte 2025-tall, publisert 16.06.2026) · Grønt hefte 2025/2026 (KDD) · Revisjon Midt-Norge / Konsek Trøndelag (eiendomsforvaltning 2024, lærernormen 2023, helsetunene 2022) · Statsforvalteren i Trøndelag / Helsetilsynet (folkehelse-tilsyn 2024) · Malvik kommunes eiendomsskatt-sider og årsrapport. Hovedår 2025; 2024 som sammenligning. Analysen følger VISER/TOLKNING-skipet og språkregelen om «effektiviseringspotensial».